

3.3 Komparace kulturní politiky

Následující text je částí Workbooku Veřejná politika, který vzniká v rámci projektu OPVK Inovace II na podzim 2014. Autoři: M. Pavlík, F. Hrůza, J. Godarová, L. Matějová

Podoba kulturní politiky

Podoba kulturní politiky se liší mezi jednotlivými zeměmi a pro možnost vytváření komparací mezi nimi je potřeba identifikovat nejen kvantitativní, ale také kvalitativní aspekty zkoumané oblasti. Proto se tato část subkapitoly věnující se kultuře zabývá identifikací podob kulturních politik v následujících vybraných zemích.

A. Maďarsko

Péče o sektor kultury a tvorba koncepce kulturní politiky Maďarska je rozdělena mezi několik orgánů. Hlavním z nich je už zmiňovaný státní sekretář pro kulturu patřící pod Ministerstvo lidských zdrojů. Jeho agenda zahrnuje nejen tvorbu kulturní politiky ale i kulturní dědictví a odpovědnost za odborné vedení sociálně-kulturních aktivit se zaměřením na kulturní centra. Vzdělání v oblasti kultury ovšem náleží oddělení školství. Dohled nad kulturními institucemi vykonává Ministerstvo pro veřejnou správu a soudnictví. Filmový průmysl pak pomáhá financovat Ministerstvo pro ekonomický rozvoj. Za nemovité kulturní dědictví a archeologii má odpovědnost od roku 2012 Ministerstvo vnitra.

Další důležitou institucí je jak už bylo řečeno Národní kulturní fond představující hlavní zdroj financování významných projektů. Po změně režimu také vzniklo mnoho neziskových organizací zabývajících se financováním různých kulturních oblastí. Během roku 2011 ovšem došlo k výraznému omezení jejich činností ze strany státu.

Maďarsko nemá vypracovanou žádnou dlouhodobou koncepci rozvoje kultury. Ekonomická krize a její dopad na maďarské hospodářství navíc neumožňuje výraznější investice do kultury. Kulturní politika se soustřeďuje pouze na několik vybraných oblastí – investice do filmové produkce, velké události typu výstav v zahraničí a financování múzických umění.

B. Rakousko

Rozdělení kompetencí v oblasti kultury vymezuje už rakouský ústavní zákon, když největší pravomoci přiděluje jednotlivým spolkovým zemím, zatímco federální vláda má v pravomoci rozhodování o vědeckých a technických archivech a knihovnách, uměleckých a vědeckých sbírkách a institucích na federální úrovni (Národní knihovna, nejvýznamnější divadla, historické památky). Na federální úrovni hlavní koncepci vytváří již zmiňované Ministerstvo pro vzdělání, umění a kulturu. K dalším ústředním institucím, které mají v agendě část kulturní politiky je např. Ministerstvo pro evropské a mezinárodní záležitosti, Ministerstvo pro vědu a výzkum, Ministerstvo pro ekonomické záležitosti, rodinu a mládež a Ministerstvo vnitra.

Jednotlivé úrovně územních vlád pak mají vytvořené oddělení pro kulturu, jejichž hlavní náplní je rozvoj kultury na daném území, podpora místních kulturních akcí a organizací apod. A nakonec byly zřízeny speciální veřejné instituce, které mají odpovědnost za rozvoj přiděleného sektoru kultury na národní úrovni, např. Rakouský filmový institut, Kulturkontakt nebo Hudební informační centrum.

C. Německo

Německo je federativní republika, kde jednotlivé země mají výrazné pravomoci ve všech oblastech společenského života. Ústřední vláda vykonává vlastně jen to, co jí ústava umožňuje a zajímavé je, že, v tuto chvíli neexistuje žádný ústavní zákon, který by jí dával možnost rozhodovat v oblasti kulturní politiky. Hlavní roli tedy hrají jednotlivé státy a na nich leží odpovědnost za stanovení vlastního směru podpory kultury, zajištění financování a podporu projektů regionálního významu. Na místní úrovni pak toto rozvíjejí i jednotlivé obce. Každá země má tak stanoveny vlastní priority ve své kulturní politice. Platí, že většina zemí má pro oblast kultury vytvořené

vlastní ministerstvo, které zahrnuje do své činnosti i oblasti školství a vědy. Země také pomáhají prostřednictvím dotací místním samosprávám v rozvoji kultury. Ústřední úroveň vytváří koncepci jen zahraniční kulturní politiky a školství, včetně vysokých škol.

V roce 1998 byla vytvořena funkce zmocněnce vlády pro záležitosti kultury a médií (dnes Spolkový komisař pro kulturní a mediální záležitosti). Působí jako ústřední kontaktní místo pro kulturní oblast na federální úrovni. Na jeho práci dohlíží parlamentní Výbor pro kulturní a mediální záležitosti, který zároveň kontroluje i oddělení na Federálním ministerstvu zahraničních věcí starající se o propagaci německé kultury v cizině. Jednou z nejdůležitějších povinností výboru je také zkoumat všechny návrhy zákonů z pohledu jejich možného dopadu na kulturu. Také iniciuje zahájení diskuzí o kulturních otázkách celostátního významu, např. o zřízení památníku obětem holocaustu.

Vzhledem k nastavení kompetencí v oblasti kultury nemá Německo vytvořenou jednu ucelenou koncepci. Dnešním obecným cílem je, aby se kultura dostala ke všem lidem. A s ohledem na to, že v zemi žije velmi mnoho imigrantů z různých částí světa, mají jednotlivé země při formování kulturní politiky brát v úvahu i tento faktor. (COMPENDIUM, 2012 - GERMANY).

D. Turecko

Rozvoj podpory kultury šel ruku v ruce s rozvojem ekonomiky, a to již od vzniku Turecké republiky. Vláda investovala velké množství financí na podporu kultury. Snahou bylo modernizovat a vytvořit novou kulturní identitu, která byla silně inspirovaná západem. Zároveň si Turecko chce udržet i odkaz náboženské a historické hodnoty. Podstatný vliv na vývoj kultury v Turecku mají 2 vojenské převraty (v roce 1971 a 1980). Když v roce 1971 vzniká Ministerstvo kultury (dnes Ministerstvo kultury a cestovního ruchu Turecka). Po roce 1980 Turecko začíná systematizovat ekonomické aktivity v odvětví kultury. Počátkem nového tisíciletí se objevují nové zdroje financování kultury - soukromý sektor. Vláda podporuje soukromé investice do oblasti kultury pomocí daňových odpočtů (u FO tak i u PO). Dalším zdrojem financí pro tureckou kulturu jsou projekty Evropské unie, které přinášejí příležitosti přeshraničních výměn, stipendijních pobytů a partnerských projektů v oblasti kultury. (General Structure of the Cultural Field in Turkey, Turkish Culture).

E. Dánsko

Již v první dánské demokratické ústavě (1849) je zakotvena odpovědnost za podporu umění a kultury. Dochází tak k přesunu odpovědnosti z královského dvora na civilní správu země. Dánské ministerstvo kultury bylo založeno roku 1961. Postupně byl vyvinut základní právní a finanční rámec pro kulturní život. Nyní je Ministerstvo se skládá z centrální divize, 2 kanceláří (Agency for Palaces & Cultural Properties, Danish Agency of Culture) a bezpočtu kulturních institucí (Ministerstvo kultury Dánska, a).

Ministerstvo Kultury se stará o tyto oblasti: Vizuální umění, hudba, divadlo, film, knihovny, vzdělávání v oblasti umění, archivy, muzea, zoologické prostory, kulturní prostředí, sport, televizní vysílání a autorskou ochranu (copyright). Zdroji pro podporu kultury jsou: daň, licenční poplatky a výnosy ze státní loterie a fotbalových sázek. Systém veřejné podpory je řešen jak na státní např. veřejná podpora divadel, tak i na municipální úrovni např. veřejná podpora knihoven (Ministerstvo kultury Dánska, b).

F. Velká Británie

Typickým rysem pro Velkou Británii je velký podíl veřejnosti na rozhodování, jinak tomu není ani v oblasti kultury. Snahou je i v této oblasti zapojit principy decentralizace a dekoncentrace veřejné správy. Hlavními zdroji podpory kultury ve Velké Británii jsou: veřejné zdroje (včetně výtěžku z Národní loterie), soukromé zdroje (dary, sponzoring) a další specifické nástroje veřejné správy (daňové úlevy). Soukromé dárcovství a sponzoring má ve Velké Británii dlouholetou tradici (ročně získají kulturní instituce až 452 mil. £, Projektová a rozvojová agentura, 2008).

Ministerstvo kultury, médií a sportu orientuje svoji činnost k podpoře atraktivita života ve Velké Británii, snahou je dosažení: „být světově nejkreativnější a nejvíce vzrušující místo k životu, návštěvě a podnikání“ (Ministerstvo kultury, médií a sportu Velké Británie). Jednotlivé

části Velké Británie mají svá specifika, a také orgány veřejné správy pro oblast kultury (Projektová a rozvojová agentura, 2008; COMPENDIUM - United Kingdom).

G. Španělsko

Ústava vzniklá v roce 1978 položila základy decentralizovanému tříúrovňovému systému (ústřední vláda/stát-regiony/kraje-obce), což mělo zásadní vliv i na konkrétní podobu kulturní politiky ve Španělsku a její financování. Toto správní členění a rozdělení financování klade ve španělském modelu kulturní politiky velkou roli na místní samosprávy. Regionální specifika a odlišnosti jsou typické pro zemi, jako je Španělsko a v průběhu historie této země se vyskytovaly silné regionální separatistické tendence (př.: Baskicko, Katalánsko). Podle Real Instituto Elcano (2004) probíhá financování a podpora kulturní politiky ve Španělsku na všech třech zmíněných úrovních a to průběžně v přibližné výši okolo 1 % domácího HDP, kdy nejvíce peněz, téměř více než polovina, plyne z nejnižší úrovně, tj. místních vlád, potom téměř třetina z prostředků regionálních vlád a zbytek z rozpočtu centrální vlády, což vypovídá o významné decentralizaci v této oblasti.

H. Estonsko

Stejně jako jiné tranzitní země si prošly obdobím transformace, které poznamenalo různé oblasti včetně té kulturní, než se dostala do určité ustálené současné podoby. Kultura obecně se tak snažila o svoji obnovu v souvislosti s obnovením nezávislosti. Ústřední roli v novém systému hraje hlavně Ministerstvo kultury. V současné době jsou vidět v Estonsku tendence dalšího vývoje kulturní politiky reprezentovaná veřejnou diskuzí o její podobě, která byla provázena a doplněna vznikem nevládní organizace Estonská kulturní komora v roce 2011. Vývoj nejen v této oblasti veřejného života je v posledních letech v Estonsku limitován a ovlivňován hospodářskou situací a rozpočtovými škrty, jež mají vliv i na podobu a vývoj kulturní politiky. Z hlediska financování bylo pro estonskou kulturní politiku významným bodem zřízení estonské kulturní nadace v roce 1994, mezi její příjmy patří v současnosti fixní podíl na daních z hazardu, alkoholu a tabáku, ze kterých financuje jak pravidelné kulturní aktivity, tak se i podílí na výstavbě budov kulturního charakteru. I přes významný podíl místních vlád na financování kultury je estonský model kulturní politiky považován spíše za mírně centralizovaný.

I. Slovinsko

Základní cíle slovinské kulturní politiky jsou definovány v zákoně o veřejném zájmu v oblasti kultury, z čehož následně vychází definice a podoba národní kulturní politiky. Základním strategickým dokumentem zde je Národní program pro kulturu, který má za cíl identifikovat a plánovat rozvoj slovinské kultury do budoucna. Specifické místo v systému zaujímá Národní rada pro kulturu, nezávislý orgán jmenovaný Národním shromážděním, která například hodnotí dopady kulturní politiky na rozvoj kultury, nebo se třeba vyjadřuje k návrhům zákonů týkajících se kultury a souvisejících oblastí. Ústřední místo však zaujímá Ministerstvo kultury. V hierarchické struktuře vládního zřízení lze ale ještě nalézt také Strategickou radu pro kulturu, vzdělání a vědu, poradní orgán slovinského premiéra. V modelu slovinské kulturní politiky jsou významné hlavně dvě úrovně, státní a lokální. Rozdíl mezi nimi je zjevný například na následujícím příkladě, zatímco stát má v gesci ochranu památek a archivy, municipality zase místní muzea a veřejné knihovny. Z hlediska financování v rámci uvedeného systému je potřeba také zmínit existenci Filmový fond, Kulturní fond a Knižní agenturu. Zajímavým tělesem vnášejícím do debaty nad kulturní politikou ve Slovinsku přináší také existence slovinské Kulturní komory, která má otevřené členství. Jak komora, tak rada jsou ale spíše ve stínu Ministerstva kultury v tomto systému. Celkově vzhledem k velikosti kulturní oblasti a ekonomickým a tržním podmínkám v zemi lze tvrdit, že jsou kulturní aktivity a tento sektor stále vysoce závislé na veřejných autoritách a jejich zdrojích financování. Existoval ale rozdíl mezi tím, kdo financuje velké kulturní instituce (stát) a kdo je řídí a spravuje (municipality).

J. Slovensko

Působnost veřejného sektoru v oblasti kultury se formuje od vzniku Československé republiky. I tato oblast, jako i jiné, byly silně ovlivněné politickými událostmi (2. Světová válka, nacistická okupace a období socialismu). Samostatné Ministerstvo kultury Slovenské republiky bylo zřízeno až roku 1969 (tehdy v rámci Československé socialistické republiky). Působnost Ministerstva kultury byla velmi široká, kromě kulturně-osvětové činnosti, umění, starosti o kulturní památky také ochrana přírody, vydávání neperiodického tisku, autorský zákon a obchod v oblasti kultury. Po změně režimu (v roce 1989) dochází k zrušení cenzury a ideologického dozoru, dochází k rozvoji svobodné umělecké tvorbě, zavedení transparentního financování a rozvoji mezinárodní spolupráce. Dalším milníkem bylo rozdělení Československa v roce 1993 a vznik samostatného Slovenska. (Ministerstvo kultury SR, a; COMPENDIUM - Slovakia).

V roce 2010 došlo k reorganizaci státní správy a do kompetence Ministerstva kultury se přidala i oblast cestovního ruchu (změna názvu na Ministerstvo kultury a cestovního ruchu pouze na necelý jeden rok). Současné Ministerstvo kultury je vrcholovým orgánem státní správy, v jehož kompetenci jsou tyto oblasti: státní jazyk, ochrana památkového fondu, kulturní dědictví a knihovnictví, umění, autorské právo a práva související s autorským právem, osvětová činnost a lidová umělecká výroba, podpora kultury národnostních menšin, prezentace slovenské kultury v zahraničí, vztahy s církvemi a náboženskými společnostmi, média a audiovizí (Ministerstvo kultury SR, a; COMPENDIUM - Slovakia).

Na financování kultury se na Slovensku podílí kromě zmiňovaného Ministerstva kultury, také Ministerstvo zahraničních věcí, municipality (kraje a obce) a soukromý sektor. Vláda vnímá kulturu i jako součást diplomacie a nástroj zahraniční politiky, proto je Ministerstvo zahraničních věcí zodpovědné za kulturní projekty v zahraničí, jejichž úkolem je prezentace SR a zvyšování prestiže a vytváření hlubších mezinárodních vztahů. Ostatní agenda kulturní politiky spadá do kompetence Ministerstva kultury. Veřejná podpora jde do všech odvětví kultury: múzické umění, hudba, výtvarné a užité umění, literatura a knihovny, správa kulturního dědictví a lidové umění. (European Culture Portal, Ministerstvo kultury SR, b)

Ekonomické podmínky a financování

Důležitým předpokladem pro tvorbu jakékoliv veřejné politiky jsou ekonomické podmínky a financování. Základní ekonomické indikátory již byly pro uvedené země zmíněny v subkapitole 5.4.1. c) a zde jsou níže uvedeny vybrané ekonomické indikátory těchto zemích pouze v oblasti kultury.

Tabulka 1 Kultura ve vybraných zemích

Země	Zaměstnanost v oblasti kultury jako podíl na celkové zaměstnanosti, 2009 (%)	Podíl výdajů na kulturu podle úrovně vlády - centrální/regionální/místní, 2009 (%)	Veřejné výdaje na kulturu 2010/2011 (v % HDP)	Soukromá podpora kultury jako podíl veřejné podpory (%; 2000-2005)	Podíl výdajů na kulturu na celkových výdajů rozpočtu 2010/2011 (%)
Austrálie		35,5 / 46,4 / 18,1	0,51 (2009/2010)		1,6 (2007/2008)
Rakousko	1,6	33 / 37 / 30	0,82	2-3	1,55
Česká republika	1,7	33,8 / 10,8 / 55,4	0,74		0,66
Dánsko	2,3	62,3 / 0 / 37,7	0,7	0,75	1
Estonsko	1,8	62,4 / 0,1 / 37,5	1,6		3,21
Finsko	2,3	51,2 / 0 / 48,8	0,54	3,6	0,99
Německo	2,2	13,42 / 86,58 / 0	0,38	6,1	1,67
Maďarsko	1,8	30,9 / 69,1 / 0	0,57	3,9	1,69
Nový Zéland					
Rusko		29,27 / 70,73 / 0 (2006)			2,21 (2006)

Slovensko	1,1	48,2 / 13,2 / 38,6 (2008)	0,9 (2005)		
Slovinsko	2,0	60,56 / 0 / 39,44 (2007)	0,81 (2007)		2,12 (2007)
Španělsko	1,3	16,18 / 29,16 / 54,67	0,65	2,3	1,36
Turecko	0,4				0,38 (2008)
Velká Británie	2,1	41,8 / 0 / 58,2 (2004)	0,4	6,5	
USA					

Zdroje: zpracováno autory na základě Eurostat (2011), COMPENDIUM. (2013a, 2014), European parlament (2006)

Zajímavosti

Tato část subkapitoly o veřejné politice v oblasti kultury je věnovaná identifikaci individuálních neobvyklých aspektů vybraných zemí, které danou kulturní politiku státu mohou významně odlišovat a dělat ji jedinečnou mezi vybranými zemí pohledem určitého například socio-ekonomického aspektu.

A. Maďarsko

Po změně režimu byla většina kulturních zařízení převedena na regionální a obecní samosprávy. Stát si ve vlastnictví nechal jen 30 institucí, které se většinou nachází v hlavním městě. Legislativa navíc každé místní vládě nařizuje, aby zajistila knihovnické zařízení a různé kulturní akce pro svoje obyvatelstvo. Pro plnění těchto úkolů byly dříve vyčleňovány finanční prostředky ze státního rozpočtu. Jednalo se o pevnou částku vypočtenou na základě počtu obyvatel, tzv. kulturní kapitální platby. V roce 2009 na jednoho obyvatele připadlo průměrně cca 1 061 HUF (cca 4 EUR). Ve skutečnosti obce tyto peníze využívají pro různé kulturní účely a jak je vidět z předchozích údajů, svoje povinnosti naplňují výrazně více, než kolik je po nich požadováno. Avšak i do této oblasti zasahuje současná změna politického směru v Maďarsku a mnoho místních kulturních zařízení je nuceně přeměňováno na veřejně prospěšné společnosti.

Velkou společenskou otázkou v Maďarsku je také problematika minorit. Veřejnoprávní televize vysílá 4 pravidelné týdenní programy v 7 jazycích, a rozhlas na svém čtvrtém kanále každý den program ve 13 jazycích.

B. Rakousko

Trendem v Rakousku je privatizace kulturních zařízení. Týká se to především divadelního umění. V roce 1998 byla vytvořena Divadelní společnost GmbH, holding, který vlastní stát, ale je řízena jako společnost s ručením omezením. Divadelní ředitelové jsou plně odpovědní za finanční řízení svých divadel. Prolínání veřejného a soukromého sektoru se výrazně projevuje i v oblasti audiovizuálních médií, hudby, divadel a muzeí.

V roce 2010 se 36 778 (tj. 9,1%) ze zhruba 406 000 aktivních nezemědělských firem zabývalo činnostmi řadící se ke kulturnímu odvětví. Téměř třetina z těchto podniků působí v oblasti reklamy, pětina se zabývá výtvarným uměním a 17% procent uvádí jako hlavní předmět své činnosti architekturu.

Sektor k národnímu hospodářství přidává asi 5,3 mld. EUR, což je asi 3,1% HDP země. Největší přínos má oblast múzických umění (0,84%), knih a médií (0,59%), reklamy (0,47%) a architektury (0,46%).

C. Německo

V letech 1991 až 2000 zvýšil tento sektor reálnou vyprodukovanou hodnotu z 29 mld. EUR na 32 mld. EUR. Při srovnání s jiným odvětvím ekonomiky, to znamená např. 4/5 hodnoty vytvořené za stejný čas chemickým průmyslem a přibližně stejně jako u potravinářského průmyslu (COMPENDIUM - German).

D. Španělsko

Zajímavostí jsou celkem významné rozdíly ve financování kultury na osobu napříč jednotlivými regiony. Například Baskicko mělo v roce 1999 tento průměr na 219 Euro na osobu jako region s nejvyšší sumou, naopak na druhém konci spektra bylo možné nalézt oblast Murcia s průměrnými 73 Eury na osobu.

E. Estonsko

Navzdory negativní ekonomické situaci a restriktivní estonské politice v oblasti veřejných výdajů si výdaje na kulturu v rámci státního rozpočtu udržely svoji výši. (COMPENDIUM - Estonia)

F. Slovinsko

Zákon o partnerství veřejného a soukromého sektoru z roku 2007 (KAVAŠ, 2012) přinesl ve Slovinsku nové možnosti i v oblasti kultury a to například v podobě vzniku vhodné alternativy pro veřejné instituce k nástroji privatizace. Model takové spolupráce přináší ze soukromého sektoru partnera vybaveného technickou infrastrukturou a kapitálem, zatímco partner z veřejného sektoru mu umožňuje přístup k realizaci cíle v oblasti kultury.

Významné odlišnosti lze také nalézt v tom, do jakých oblastí kultury jsou veřejné výdaje směřovány, jak lze vidět v následující tabulce.

Tabulka 2 Veřejné výdaje do kultury ve vybraných zemích

Země	Rok	Knihovny/ Literatura	Muzea/ Archivy	Muzické a scénické umění (hudba + divadlo)	Rádio/TV	Vizuální umění	Film/Video
Austrálie	2009	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Rakousko	2009	3.4%	13.6%	22.6%	0.01%	1.4%	1.5%
Česká republika	2009	11.76%	22.30%	10.82%	0.72%	-	0.40%
Dánsko	2009	19.80%	10.09%	16.41%	22.45%	3.33%	2.52%
Estonsko	2009	5.9%	18.9%	26.0%	18.4%	-	2.9%
Finsko	2009	29.0%	15.8%	27.4%	-	-	5.7%
Německo	2009	15.1%	18.0%	35.4%	-	-	-
Maďarsko	2009	20.5%	23.5%	26.8%	-	-	-
Nový Zéland	2009	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Rusko	2010	6.6%	11.2%	10.0%	34.2%	-	5.2%
Slovensko	2008	7.4%	15.6%	28.4%	1.1%	1.5%	4.6%
Slovinsko	2007	6.4%	18.5%	28.3%	3.1%	4.9%	3.6%
Španělsko	2009	7.8%	26.0%	14.1%	-	0.5%	9.5%
Turecko	2009	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
USA	2009	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Velká Británie	2009	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Zdroj: zpracováno autory na základě COMPENDIUM. (2013b)

ÚKOL: Kultura je dlouhodobě podporovanou oblastí. Diskutujte pozitivní efekty, které tato podpora kultury přinese jednotlivým aktérům: státu, občanům, kulturním institucím atd. Má/může mít tato podpora i negativní efekty?

LITERATURA

Následující seznam zahrnuje všechny zdroje použité v kapitole 3 Workbooku Veřejná politika, jejíž součástí je výše uvedený text

- [1] Australia. Sports funding: federal balancing act, 2013
- [2] BERTELSMANN, S. (2009). BTI 2010 — Turkey Country Report. [online]. Gütersloh: Bertelsmann Stiftung. [cit. 25. 9. 2012]. Dostupné na: <<http://www.bti-project.de/fileadmin/Inhalte/reports/2010/pdf/BTI%202010%20Turkey.pdf>>
- [3] BusinessInfo.cz (a). Dánsko: Ekonomická charakteristika země: Vybrané položky národních účtů vč. prognózy na rok 2010. [online]. [cit. 12. 6. 2012]. Dostupné na: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/dansko-ekonomicka-charakteristika-zeme/4/1000808/>>
- [4] BusinessInfo.cz (b). Dánsko: Souhrnné teritoriální informace. [online]. [cit. 25. 9. 2012]. Dostupné na: <<http://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/teritorialni-informace-zeme/dansko.html>>
- [5] BusinessInfo.cz (c). Slovensko: Ekonomická charakteristika země: Vývoj základních ekonomických ukazatelů SR od roku 2005 [online]. [cit. 12. 6. 2012]. Dostupné na: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/slovensko-ekonomicka-charakteristika-zeme/4/1000797/>>
- [6] BusinessInfo.cz (d). Slovensko: Souhrnné teritoriální informace. [online]. [cit. 25. 9. 2012]. Dostupné na: <<http://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/teritorialni-informace-zeme/slovensko.html>>
- [7] BusinessInfo.cz (e). Turecko: Ekonomická charakteristika země: Vývoj makroekonomických ukazatelů v letech–2011. [online]. [cit. 12. 6. 2012]. Dostupné na: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/turecko-ekonomicka-charakteristika-zeme/4/1000802/>>
- [8] BusinessInfo.cz (f). Turecko: Souhrnné teritoriální informace. [online]. [cit. 25. 9. 2012]. Dostupné na: <<http://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/teritorialni-informace-zeme/turecko.html>>
- [9] BusinessInfo.cz (g). Velká Británie: Souhrnné teritoriální informace. [online]. [cit. 25. 9. 2012]. Dostupné na: <<http://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/teritorialni-informace-zeme/velka-britanie.html>>
- [10] Central Intelligence Agency (a). (2012). The WorldFactbook: Country Comparison: Distribution of family income - Gini index. [online]. [cit. 12. 6. 2012]. Dostupné na: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2172rank.html>
- [11] Central Intelligence Agency (b). (2012). The WorldFactbook: DENMARK. [online]. [cit. 12. 6. 2012]. Dostupné na: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/da.html>
- [12] Central Intelligence Agency (c). (2012). The WorldFactbook: SLOVAKIA. [online]. [cit. 12. 6. 2012]. Dostupné na: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/lo.html>
- [13] Central Intelligence Agency (d). (2012). The WorldFactbook: TURKEY. [online]. [cit. 12. 6. 2012]. Dostupné na: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/tu.html>
- [14] Central Intelligence Agency (e). (2012). The WorldFactbook: UNITED KINGDOM. [online]. [cit. 24. 9. 2012]. Dostupné na: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/uk.html>
- [15] COMPENDIUM. (2013a). Share of spending on culture by level of government (2000-2011). [online]. in Compendium of Cultural Policies and Trends in Europe, 14th edition. Dostupné na: <http://www.culturalpolicies.net/web/statistics-funding.php?aid=120&cid=80&lid=en>
- [16] COMPENDIUM. (2013b). Monitoring Changes in Direct State Cultural Expenditure by Sector. [online]. in Compendium of Cultural Policies and Trends in Europe, 14th edition. Dostupné na: <<http://www.culturalpolicies.net/web/statistics-funding.php?aid=87&cid=80&lid=en>>
- [17] COMPENDIUM. (2014). Monitoring Public Cultural Expenditure in Selected European Countries. [online]. in Compendium of Cultural Policies and Trends in Europe, 15th edition.
- [18] COMPENDIUM. (2012). Country profile: Austria. [online]. 73 s. Dostupné na: http://www.culturalpolicies.net/down/austria_112012.pdf
- [19] COMPENDIUM. Country profile: Estonia. [online]. Dostupné z: <<http://www.culturalpolicies.net/web/estonia.php?aid=1>>
- [20] COMPENDIUM. (2012). Country profile: Germany. [online]. 62 s. Dostupné na: http://www.culturalpolicies.net/down/austria_112012.pdf
- [21] COMPENDIUM. (2012). Country profile: Hungary. [online]. 46 s. Dostupné na: <http://www.culturalpolicies.net/down/hungary_112012.pdf>
- [22] COMPENDIUM. Cultural policies and trends in Europe: Slovakia/ 1. Historical perspective: cultural policies and instruments. [cit. 30. 3. 2013]. Dostupné na: <http://www.culturalpolicies.net/web/slovakia.php>
- [23] COMPENDIUM (2012). Country profile: Slovenia. [online]. Dostupné na: <http://www.culturalpolicies.net/down/slovenia_012009.pdf>
- [24] COMPENDIUM. Country profile: Spain. 2012. [online]. Dostupné na: <<http://www.culturalpolicies.net/web/countries.php?pcid=1440>>
- [25] COMPENDIUM. Cultural policies and trends in Europe: United Kingdom/ 1. Historical perspective: cultural policies and instruments. [online]. [cit. 30. 3. 2013]. Dostupné na: <http://www.culturalpolicies.net/web/unitedkingdom.php>
- [26] Council of European Municipalities and Regions & Dexia. (2009). EU sub-national Governments 2008 Figures. [online]. Brussels, CEMR. [cit. 15. 5. 2013]. Dostupné na: <http://www.ccre.org/docs/nuancier_2009_en.pdf>
- [27] DÁNSKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. [online]. Dostupné na: <<http://www.dst.dk/en>>

- [28] DÁNSKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. BEVIL01: Public funding for cultural purposes by cultural domain, purpose, financing arrangements and financing type. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <<http://www.statbank.dk/BEVIL01>>
- [29] Databáze Worldbank. [online]. Dostupné na: <<http://data.worldbank.org>>
- [30] Databáze OECD. Country statistical profiles. [online]. Dostupné na: <<http://www.oecd-ilibrary.org>>
- [31] DENMARK. The official website of Denmark. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <<http://denmark.dk/en/lifestyle/sport/>>
- [32] EUROPEAN COMMISSION.. TURKEY TOURISM REPORT 2008. [online]. [cit. 30. 3. 2013]. Dostupné na: <http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/files/annual_reports/tr_2008_en.pdf>
- [33] EUROPEAN COMMISSION. (2011). Study on grassroots sport funding. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <http://ec.europa.eu/internal_market/top_layer/services/sport/study_en.htm>
- [34] EUROPEAN COMMISSION. (2009a). Eurobarometer Survey on Sport and Physical Activity highlights large disparities among Member States. DÁNSKO. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_dk_en.pdf>
- [35] EUROPEAN COMMISSION. (2009b). Eurobarometer Survey on Sport and Physical Activity highlights large disparities among Member States. FINSKO. [online]. [cit. ??]. D
- [36] EUROPEAN COMMISSION. (2009c). Eurobarometer Survey on Sport and Physical Activity highlights large disparities among Member States. SLOVENSKO. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf>
- [37] EUROPEAN COMMISSION. (2009d). Eurobarometer Survey on Sport and Physical Activity highlights large disparities among Member States. VELKÁ BRITÁNIE. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_uk_en.pdf>
- [38] European Culture Portal: National Cultural: Slovakia. [online]. [cit. 30. 3. 2013]. Dostupné na: <http://ec.europa.eu/culture/portal/sites/members/slovakia_en.htm>
- [39] EUROPEAN PARLAMENT. (2006). Financing the arts and culture in the European union. [online]. Dostupné na: <http://www.culturalpolicies.net/web/files/134/en/Financing_the_Arts_and_Culture_in_the_EU.pdf>
- [40] EUROSTAT. (2011). Cultural statistics. [online]. Dostupné na: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-32-10-374/EN/KS-32-10-374-EN.PDF>
- [41] FindTheData. (2013). Olympic Medal Count. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <<http://olympic-medal-count.findthedata.org/>>
- [42] General Structure of the Cultural Field in Turkey. [online]. [cit. 30. 3. 2013]. Dostupné na: <http://www.scribd.com/fullscreen/59511640?access_key=key-205hlg2wjgrsoer4nesv>
- [43] GRATTON, CH., HENRY, I. P. (2002). Sport in the city: the role of sport in economic and social regeneration. [online]. Taylor & Francis e-Library. ISBN 0-415-24349-1. Dostupné na: <http://www.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=fdKAAgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=example+sport+policy+expenditures&ots=2T9_rhIQuG&sig=pj68f-EiYqUnDLWtu4cvfbvI0K0&redir_esc=y#v=onepage&q=example%20sport%20policy%20expenditures&f=false>
- [44] HDI: HDRO (Human Development Report Office United Nations Development Programme). (2011). Human Development Report 2011 - Human development statistical annex. [online]. 128 s. [cit. 12. 6. 2012]. Dostupné na: <http://hdr.undp.org/en/media/HDR_2011_EN_Tables.pdf>
- [45] HUNGARIAN STATE TREASURY. (2012). Budgetary information. [online]. [cit. ??]. Dostupné na: <http://www.allamkincstar.gov.hu/english/central_government_balance>
- [46] KAVAŠ, D. (2012). Possible PPP models for cooperation in the municipality of Ljubljana. Institute for Economic Research. [online]. Dostupné na: <<http://www.ier.si/files/Working%20paper-68.pdf>>
- [47] MACKENZIE, B. (2001). Structure of British Sport. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <<http://www.brianmac.co.uk/structure.htm>>
- [48] Ministerstvo financí Dánska. [online]. Dostupné na: <<http://uk.fm.dk/>>
- [49] Ministerstvo financí Slovenska. [online]. Dostupné na: <<http://www.finance.gov.sk/>>
- [50] Ministerstvo financí Turecka: [online]. Dostupné na: <<http://www.maliye.gov.tr/>>
- [51] Ministerstvo kultury Dánsko (a). [online]. [cit. 30. 3. 2013]. Dostupné na: <<http://kum.dk/english/Cultural-Policy1/The-Ministry-of-Culture/>>
- [52] Ministerstvo kultury Dánsko (b). Veřejná podpora umění a kultury. [online]. [cit. 30. 3. 2013]. Dostupné na: <<http://kum.dk/english/Cultural-Policy1/Public-support/>>
- [53] Ministerstvo kultury Slovenské republiky (a). [online]. [cit. 30. 3. 2013]. Dostupné na: <<http://www.culture.gov.sk/ministerstvo/ministerstvo-278.html>>
- [54] Ministerstvo Kultury Slovenské republiky (b). Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na roky 2012 - 2016. [online]. [cit. 30. 3. 2013]. Dostupné na: <<http://www.culture.gov.sk/ministerstvo/dokumenty/programove-vyhlasenie-vlady-180.html>>
- [55] Ministerstvo kultury, medií a sportu Velké Británie. What we do. [online]. [cit. 30. 3. 2013]. Dostupné na: <<https://www.gov.uk/government/organisations/department-for-culture-media-sport/about>>
- [56] Ministerstvo kultury a cestovního ruchu Turecka. [online]. Dostupné na: <<http://www.kultur.gov.tr/>>
- [57] MINISTERSTVO SPORTU RUSKÉ FEDERACE. (2012). [online]. [cit. 25. 10. 2013]. Dostupné na: <<http://www.minsport.gov.ru/en/>>
- [58] MINISTERSTVO SPORTU RUSKÉ FEDERACE: Подведомственные организации (Rozpočtová a finanční politika). (2013a). [online]. [cit. 25. 10. 2013]. Dostupné na: <<http://www.minsport.gov.ru/activities/financial/>>
- [59] MINISTERSTVO SPORTU RUSKÉ FEDERACE: Statistické informace. (2013b). [online]. [cit. 25. 10. 2013]. Dostupné na: <<http://www.minsport.gov.ru/sport/physical-culture/statisticheskaya-inf/>>
- [60] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, VĚDY, VÝZKUMU A SPORTU SLOVENSKÉ REPUBLIKY (a). Financování sportu. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <<http://www.minedu.sk/financovanie-sportu/>>

- [61] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, VĚDY, VÝZKUMU A SPORTU SLOVENSKÉ REPUBLIKY (b). Sport. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <<http://www.minedu.sk/sport/>>
- [62] Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. Dánsko. [online]. [cit. 14. 6. 2012]. Dostupné na: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/dansko/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html>
- [63] Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. Slovensko. [online]. [cit. 14. 6. 2012]. Dostupné na: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/slovensko/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html>
- [64] Ministerstvo zahraničních věcí České republiky: Turecko. [online]. [cit. 30. 3. 2013]. Dostupné na: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/turecko/>
- [65] Ministerstvo zahraničních věcí České republiky: Turecko. [online]. [cit. 14. 6. 2012]. Dostupné na: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/turecko/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html>
- [66] Ministerstvo zahraničních věcí České republiky: Velká Británie. [online]. [cit. 25. 9. 2012]. Dostupné na: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/velka_britanie/index.html>
- [67] NATIONAL CULTURAL FUND. (2013). [online]. [cit. ??]. Dostupné na: <<http://www2.nka.hu/OPPportal/portal/cn/DefaultContainerPage/Kezdolap>>
- [68] NÁRODNÍ INFORMAČNÍ A PORADENSKÉ STŘEDISKO PRO KULTURU. [online]. Dostupné na: <<http://www.nipos-mk.cz/>>
- [69] OECD. (2012). Country statistical profile: Denmark. [online]. [cit. 14. 6. 2012]. Dostupné na: <http://www.oecd-ilibrary.org/economics/country-statistical-profile-denmark-2011_csp-dnk-table-2011-1-en>
- [70] OECD. (2012). Country statistical profile: Slovak Republic. [online]. [cit. 14. 6. 2012]. Dostupné na: <http://www.oecd-ilibrary.org/economics/country-statistical-profile-slovak-republic_20752288-table-svk>
- [71] OECD. (2012). Country statistical profile: Turkey. [online]. [cit. 14. 6. 2012]. Dostupné na: <http://www.oecd-ilibrary.org/economics/country-statistical-profile-turkey_20752288-table-tur>
- [72] OECD. (2012). Country statistical profile: United Kingdom.[online]. [cit. 25. 9. 2012]. Dostupné na: <http://www.oecd-ilibrary.org/economics/country-statistical-profile-united-kingdom_20752288-table-gbr>
- [73] Projektová a rozvojová agentura, a.s. (2008). Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy. [online]. [cit. 30. 3. 2013]. Dostupné na: <<http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-politika/Studie-a-analyzy/Komparace-systemu-financni-podpory-kultury-v-CR-s-vybranymi-vyspelymi-stat.pdf>>
- [74] Real Instituto Elcano. (2004). Cultural policy in Spain. [online]. Dostupné na: <<http://www.realinstitutoelcano.org/documentos/110/IN040428.pdf>>
- [75] RUSSIA PROFILE.ORG. (2013). Sport in Russia. 2011. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <http://russiaprofile.org/bg_sport/36618.html>
- [76] Slovenský statistický úřad. [online]. Dostupné na: <<http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=4>>
- [77] SLOVENSKÝ SPORTOVÝ PORTÁL: Struktura. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <<http://sport.gov.sk/Page/centralna-uroven>>
- [78] Sport Event Denmark. (2010). Sports in Denmark, [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <<http://sporteventdenmark.com/en/Focus%20on%20Denmark/Sports%20in%20Denmark.aspx#Legislation>>
- [79] SPORT ENGLAND (2013). Active People Survey 1 and 7 Q2. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <<http://www.sportengland.org/research/who-plays-sport/national-picture/>>
- [80] SPORT SLOVAKIA: Slovensko a šport. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <http://www.sportslovakia.sk/web/index.php?option=com_content&view=article&id=48&Itemid=18&lang=sk>
- [81] SPORT RECREATION ALLIANCE. (2013). Sport in the UK – Facts and Figures. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <<http://www.sportandrecreation.org.uk/lobbying-and-campaigning/sport-research/UK-fact-figures>>
- [82] STATISTICS ESTONIA. (2013). [online]. [cit. 20. 10. 2013]. Dostupné na: <<http://www.stat.ee/?lang=en>>
- [83] STATISTICHES BUNDESAMT (2012). Kulturfinanzbericht-Tabellenband-2012. [online]. Dostupné na: <<https://www.destatis.de/DE/Publikationen/Thematisch/BildungForschungKultur/Kultur/KulturfinanzberichtGesamtmaterial.html>>
- [84] STATISTIK AUSTRIA (2012a). Kulturfinanzierung. 2012. [online]. Dostupné na: <http://www.statistik.at/web_de/statistiken/bildung_und_kultur/kultur/kulturfinanzierung/index.html>
- [85] STATISTIK AUSTRIA. (2012b). Kulturstatistik 2011. [online]. Dostupné na: <http://www.statistik.at/web_de/statistiken/bildung_und_kultur/kultur/kulturfinanzierung/index.html>
- [86] STATISTICS ESTONIA. (2013). [online]. [cit. 20. 10. 2013]. Dostupné na: <<http://www.stat.ee/?lang=en>>
- [87] THE DEPARTMENT FOR CULTURE, MEDIA & SPORT UK. [online]. [cit. 25. 10. 2013]. Dostupné na: <<https://www.gov.uk/government/organisations/department-for-culture-media-sport>>
- [88] TURECKÉ GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Organizační schéma. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <<http://www.gsb.gov.tr/>>
- [89] Turecký statistický úřad. [online]. Dostupné na: <<http://www.turkstat.gov.tr/>>
- [90] Turecký statistický úřad. (2007). Sport Statistic. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <http://www.turkstat.gov.tr/Kitap.do?metod=KitapDetay&KT_ID=5&KITAP_ID=43>
- [91] Turkish Culture. [online]. [cit. 30. 3. 2013]. Dostupné na: <<http://www.venividitravel.com/turkey/turkishculture.html>>
- [92] Turkish Cultural Foundation. (2011). SPORTS. [online]. [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné na: <<http://www.turkishculture.org/lifestyles/turkish-culture-portal-228.htm>>
- [93] UNESCO. Turkey. [online]. [cit. 30. 3. 2013]. Dostupné na: <<http://whc.unesco.org/en/statesparties/tr/>>